TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Bóng dừa, bóng ngoại rợp mát đời con

ISSN: 2734-9195 11:59 31/05/2026

Giữa cuộc đời xô bồ, chỉ cần nghĩ đến bóng dừa ấy, lòng con lại thấy yên bình, như thể vừa được dẫn lối để trở về, trong vòng tay của người thương yêu nhất đời mình.

Con đã trải qua năm tháng **tuổi thơ**, mùa hè nào cũng gắn liền với bóng dừa trước sân nhà ngoại. Cây dừa cao lồng lộng, thân đã sần sùi theo năm tháng, nhưng vẫn tươi tốt, trổ hoa kết trái đều đặn mỗi mùa.

Mẹ thường bảo, cây dừa được ông ngoại trồng từ khi mẹ mới lên tám. Rồi ông mất, để lại cho ngoại một khoảng sân trống và cây dừa bé xíu vươn mình trước hiên. Từ đó đến nay, ngoại sống một mình, lặng lẽ như chiếc bóng của cây dừa, suốt mấy chục năm chẳng một lần rời khỏi làng quê, cũng chẳng cần thêm bờ vai để dựa vào mà vượt qua những chênh vênh đơn độc.

Mỗi dịp hè, con háo hức chờ đến ngày được bố mẹ cho về thăm ngoại. Con đường nhỏ dẫn vào xóm rợp mùi hoa cau thoảng hương, tiếng ếch kêu xa xa và đâu đó vọng lên tiếng gà gáy bên vườn chuối. Ngoại đứng đầu ngõ, dáng người nhỏ nhắn, áo bà ba bạc màu, nụ cười hiền móm mém. Vừa thấy tôi, ngoại đã giơ tay quệt nước mắt, vừa cười vừa run run mà hỏi: “Về rồi đó hả con, ngoại tưởng tụi bây quên ngoại rồi chớ”. Mỗi lần như vậy, tim tôi lại se lại, vừa thương, vừa thấy ấm lòng.

Hình minh họa "Vườn dừa của Ngoại". Ảnh: Internet

Những ngày sống cùng ngoại, tôi đã quen với âm thanh của tiếng gió dừa xào xạc đánh thức xen lẫn trong tiếng chổi quét lá ngoài ngõ mỗi sớm mai. Quen ngồi trên chiếc chõng tre nghe ngoại kể chuyện ông ngoại ngày xưa đi đánh cá, quen cả vị cơm gạo mới và bát canh rau tập tàng nấu canh cua ngọt lịm, **thơm thảo** như tấm lòng ngoại nêm nếm trong từng món ăn. Ngoại đi đâu cũng có chiếc nón lá cũ, tay thoăn thoắt nhóm bếp, nấu nồi nước chè xanh, thỉnh thoảng lại gọi tôi ra sau hè gánh nước tưới rau. Dưới bóng dừa, tôi thấy bóng ngoại nghiêng nghiêng theo từng nhịp gánh, mái tóc bạc ánh lên giữa trưa nắng hanh hao.

Khi nắng đổ nghiêng vạt ruộng, tôi cùng đám trẻ trong xóm lại tụ tập chơi dưới bóng dừa. Mấy trái dừa khô được tận dụng làm trống, làm chén, thậm chí làm con quay, trò nào cũng vui. Thân dừa nghiêng nghiêng, rễ trồi lên khỏi mặt đất như bàn tay người dang ra đang ôm lấy đám cỏ dại. Nhiều khi, ngoại ngồi bên cửa sổ, vừa đan rổ vừa cười nhìn lũ cháu chạy giỡn, tiếng cười vang hòa lẫn với tiếng gió rì rào nghe như khúc hát của làng quê.

Những chiều muộn, khi hoàng hôn nhuộm đỏ mặt sông, ngoại lại bắc ghế ra hiên, nhìn lên tán dừa lấp lánh những chùm quả lúc lỉu. Ngoại kể rằng cây dừa năm nay trĩu quả lắm, năm nào lái buôn cũng vào hỏi mua, nhưng ngoại nhất định không bán. “Để đó cho cháu ngoại về uống”, ngoại nói, giọng chậm rãi như sợ gió cuốn đi. Tôi nghe mà thấy trong lòng rưng rưng, những lời ngoại nói tựa như vị ngọt thanh thanh, mát lành từ những ngụm nước dừa đầu mùa. Nhưng thứ tình thương đong đầy của ngoại dành cho đứa cháu nhỏ năm nào, còn ngọt

hơn gấp nhiều lần vị ngọt từ dòng nước không nguồn đựng trong lớp vỏ ngoài vàng nâu, bóng lóa đang treo lơ lửng trên cao.

(Ảnh: Internet)

Mỗi lần **mùa hè** trôi qua, cũng là lúc tôi phải trở lại phố để vào năm học mới. Ngày chia tay, ngoại cứ tần ngần mãi dưới bóng dừa, đưa tay lấy vạt áo nhẹ che khóe mắt. Tôi ngoái lại, thấy dáng ngoại nhỏ bé giữa khoảng sân rộng, phía sau là hàng cau, luống chuối và cây dừa nghiêng mình như che chở. Lúc ấy tôi đều ước giá như hè dài thêm chút, để được ở lại bên ngoại lâu hơn, nghe tiếng dừa reo, nghe lòng mình bình yên đến lạ.

Thời gian trôi, tôi cũng không còn là đứa trẻ năm nào được gửi về sống cùng ngoại như những ngày xưa nữa. Công việc và những mối quan hệ bạn bè, yêu đương nơi thành phố khiến những chuyến về quê thưa thớt. Nhưng hễ nghe gió thổi qua hàng cây, hay nhìn thấy rặng dừa đâu đó, lòng tôi lại gợi lên nỗi nhớ da diết. Nhớ giọng ngoại, nhớ mùi khói lam chiều, nhớ những giọt nắng lọt qua kẽ lá rơi trên tà áo nâu, màu áo ngoại vẫn thường bận mỗi ngày rằm lên chùa làm công quả.

Vậy mà giờ đây trở về thăm, khi vừa bước qua cổng, thấy ngoại đang lúi húi gom lá dưới gốc dừa. Vẫn dáng người gầy gò, lưng đã còng hơn, nhưng đôi mắt sáng rỡ khi thấy tôi từ xa. Ngoại gọi to: “Về rồi đó hả con!” Tiếng nói run run mà ấm áp đến nao lòng. Rồi ngoại nắm lấy tay tôi, dẫn ra phía gốc dừa, khoe về những trái dừa mới đậu buồng trên cây dừa già cao vút.

Tôi ngẩng mặt nhìn lên, tán dừa vẫn xanh mướt như những mùa hè năm cũ, đổ bóng xuống mái tóc ngoại bạc phơ. Gió lùa qua tán lá, nghe như **lời ru** năm nào còn vương lại. Bóng dừa ấy đã chở che cả một đời người tần tảo, cho những đứa cháu xa quê tìm thấy bình yên khi trở về...

Qua bao năm tháng đời người, bóng dừa ấy vẫn đứng đó, lặng lẽ như chứng nhân của những đổi thay. Mỗi lần trở lại, tôi vẫn thấy ngoại ngồi trước hiên, dáng người gầy gò nhưng ánh mắt hiền hậu như xưa. Cây dừa năm nào vẫn đung đưa trong gió, bóng lá rơi loang loáng xuống sân, in lên vai áo ngoại một khoảng mát lành quen thuộc. Giữa cuộc đời xô bồ, chỉ cần nghĩ đến bóng dừa ấy, lòng tôi lại thấy yên bình, như thể vừa được dẫn lối để trở về, trong vòng tay của người thương yêu nhất đời mình.

Tác giả: **Nhật Phạm**

Thôn Hương Long, P. Hà Huy Tập, Hà Tĩnh